

Kleurtjes en kleine potmaat vergroten afzetmarkt curcuma

Uko Reinders
bloemisterij@hortipoint.nl

Met nieuwe kleuren en cultivars voor kleinere potmaten wordt het sortiment van curcuma steeds breder. De vorig jaar geïntroduceerde aanvoer in potmaat 12 maakt het product nu ook interessant voor supermarkten en verre exportbestemmingen. Ook in snijbloemen staan de ontwikkelingen niet stil.

Toen curcuma als potplant in Nederland op de markt kwam, waren de planten nog zo groot dat ze alleen geschikt waren voor potmaten 17 en 19. Het uitgangsmateriaal, knollen, is daar debet aan. Door gebruik van plantjes uit weefselkweek en genetisch kleinere rassen, werd telen in potmaat 14 mogelijk. Vorig jaar werd curcuma voor het eerst in potmaat 12 op de markt gebracht. Dit was de parse cultivar Siam Striking, afkomstig uit de veredeling van KP Holland. Het Westlandse bedrijf teelt het product zelf als kant-en-klare potplant en wil er de markt mee verruimen. Volgens Leo de Vries, manager marketing en verkoop bij KP Holland, wordt curcuma door de 12 cm-pot aantrekkelijker voor de verafgelegen landen vanwege de betere beladingsgraad en dus lagere transportkosten per plant. De kleine potmaten zijn ook goedkoper te telen. Vorig jaar werd met een productie van 300.000 planten begonnen. Ook dit jaar teelt

en verkoopt KP Holland de 12 cm-potten nog zelf. Na een periode van testen en de marktintroductie komt dit product beschikbaar voor geïnteresseerde kwekers. Belangrijk is dat de teeltfaciliteiten geschikt moeten zijn voor de kleinere potten, zoals roltafels, belichting en onderdoor water geven.

Gunstige prijs

Een van de bedrijven die vorig jaar de Siam Striking kochten, is Bos Brothers in Hoek van Holland. Dit bedrijf doet de inkoop voor haar moederbedrijf Morrisons Supermarkets in het Verenigd Koninkrijk. Inkoper Arthur van der Lans: „Door de gunstige prijs en beladingsgraad van de 12 cm-pot past curcuma nu in de prijsklasse van Morrisons. Met het product kunnen we het rijtje bromelia, spathiphyllum en anthurium dat we voor 7 à 8 pond winkel-prijs aanbieden uitbreiden.” De verkoop is volgens Van der Lans goed verlopen en voor dit jaar liggen de orders al klaar.

Ook bij exporteur Noviflora uit Honselersdijk leidden de 12 cm-potten tot extra verkoop van curcuma. Verkoper Marc Langelaan kon in Zweden de potmaten 17 en 19 niet verkopen omdat de prijs te hoog werd door de beladingsgraad. „Ook potmaat 14 is lastig, maar de verkoop van potmaat 12 liep vorig jaar goed in Zweden, zowel aan supermarkten als bloemisten.” Volgens Langelaan heeft de Siam Striking een goede plant/potverhouding. „Maar als de planten 5 cm langer zijn, kan ik ze niet meer verkopen, vanwege de belading.”

Geschied voor vensterbank

Volgens Langelaan zou het goed zijn als er ook een witte, roze en donkerpaarse variant komt. Navraag bij KP Holland leert dat het bedrijf daar al aan werkt, te beginnen met een witte. Ook Patrick Wolfaert van Javado in Honselersdijk pleit voor meer kleuren. Javado verkoopt aan tuincentra en bloemisten, waar de 12 cm-pot een goede aanvulling is. „De 12 cm-pot is meer geschikt voor de vensterbank, terwijl de grotere potten meer op het terras terechtkomen.” Wolfaert heeft ook 12 cm-potten gekocht als vervanger van de 14 cm, omdat deze maat vorig jaar minder werd aangeboden.

Uitbreiding van de aanvoer kan bij een relatief klein product als curcuma al gauw tot marktverstoring leiden met lagere prijzen als gevolg. Op Flora-Holland leidde de gestegen aanvoer vorig jaar niet tot lagere middenprijzen. De middenprijs ging ten opzichte van 2009 zelfs met 5 cent omhoog en kwam

Achtergrond

Diverse kleurtjes verbreden voorzichtig het snijsortiment

Bij de curcuma als snijbloem kwam de veilingaanvoer vorig jaar uit op 3,3 miljoen stelen, wat 3,7% minder was dan in 2009. De gemiddelde prijs daalde met 2 cent naar 52 cent. Meer dan bij de potplanten voert bij de snijbloemen roze de boventoon. De kleurtjes zijn pas drie jaar geleden in de snijbloemen geïntroduceerd. De aanvoer van 'kleurtjes' is gering en het evenwicht in vraag en aanbod fragiel. „Als er vier karren lila voor de Aalsmeerse klok komen, zakt de prijs weg”,

weet Lex Beeloo, inkoper bij Hilverda de Boer. Vanwege de vraag koopt Beeloo voornamelijk roze, ook omdat de kleurtjes doorgaans duurder zijn. Volgens de Vries wordt de vraag naar andere kleuren steeds groter, dit blijkt mede uit de prijsvorming en rechtstreekse bestellingen en komt ook door doelgerichte promotie, bijvoorbeeld richting bloemisten in Rusland. Het vaasleven van de nieuwe variëteiten is niet altijd zo lang als van alismatifolia, maar volgens Leo de Vries van veredelaar KP

Holland toch gemiddeld veertien dagen, gerekend vanaf het moment dat de consument de bloemen heeft gekocht. „Daarmee is het vaasleven altijd gelijk of langer dan de andere bloemen in een boeket”, aldus De Vries. Inkoper Frank van 't Riet van Spring Flower koopt desondanks alleen de roze alismatifolia. „Lila heeft een te kort vaasleven en van de zalmkleurige wordt de kleur vaak flets”, zegt hij. De Vries wijt de fletse kleur aan een te lage temperatuur in het logistieke traject. Ook is het mogelijk

dat de bloemen te lang in het donker hebben gestaan. Als tropische bloem heeft curcuma veel licht nodig en houdt de bloem niet van kou. Bovendien moet curcuma op water vervoerd worden; we merken nog wel eens dat dit niet gebeurt”, legt hij uit. Bij Hilverda De Boer leveren de curcuma's weinig kwaliteitsproblemen op. „Belangrijk is dat de bewaar temperatuur op 16°C wordt gehouden. Daarvoor hebben we een speciale temperatuurzone voor deze soorten ingericht”, zegt Beeloo.

uit op € 3,49. De totale aanvoer steeg met 225.000 planten tot 1,4 miljoen stuks en de omzet steeg met 21% tot € 4,8 miljoen.

Tijdroevend

Sortimentsvernieuwing vindt op diverse fronten plaats, maar veredeling en selectie is tijdroevend bij curcuma en vermeerdering gaat relatief langzaam. BK Plant uit Honselersdijk veredelt sinds 2002 in Thailand. Dit seizoen, dat rond half april begint, worden vier nieuwe rassen geïntroduceerd. Het gaat om roze cultivars - witte volgen later -, geschikt voor potmaat 17. Ze bloeien volgens Emiel Barendse van BK plant rijker en zijn wat korter dan de huidige rassen. Barendse: „Wij gebruiken altijd verse knollen. De energie die daar in zit garandeert doorbloei. Maar een compacter gewas is ook gewenst. Het scheelt nogal of er drie of twee lagen op een kar passen.”

Veelal zijn cultivars geschikt voor zowel de snij- als potcultuur. Dat geldt ook voor de gele variëteit Siam Sitrone die KP Holland sinds 2010 in beperkte volumes aanvoert.

Kwekerij Meeslouwer in Stompwijk zweert bij de aloude alismatifolia-variëteit die het bedrijf in roze en wit in potmaat 17 produceert. Elk jaar zo'n 120.000 à 130.000 potten. Nieuwe soorten ontwikkelen is voor Jan Hendriks van Meeslouwer geen optie, omdat alle andere variëteiten in zijn ogen niet kunnen tippen aan de kwaliteit van de alismatifolia.

Stabiele productie

Curcuma kende door de jaren heen een redelijk stabiele productie en markt. Het wordt in Nederland door zeven telers geproduceerd, en daar is de afgelopen jaren weinig verandering in gekomen. Er kwamen telers bij, ook in Denemarken, maar die stopten weer na een paar jaar. Een van de redenen volgens telers is dat curcuma een seizoenproduct is en niet heel gemakkelijk is te produceren. Ook het vinden van goed uitgangsmateriaal is een moeilijkheid. Dat zijn van oudsher knollen die in Thailand worden gekweekt. Een tweede mogelijkheid zijn plantjes uit het weefselkweeklab.

De knollen kunnen van handelaren betrokken worden, maar hiermee neemt een teler een risico ten aanzien van ziektes en groei-kracht. Om deze reden hebben telers als Meeslouwer en BK plant een vaste leverancier in Thailand die exclusief voor hen teelt. Zo weten ze de controle te behouden. Hendriks stelt dat verse knollen uit Thailand de beste zijn omdat ze daar in hun natuurlijke omgeving met veel licht en warmte, worden geteeld.

KP Holland geeft er de voorkeur aan om curcuma in het eigen weefselkweeklab te vermeerderen. Volgens De Vries kan de opkweek en het productievolumen hierdoor beter gecontroleerd worden, omdat de natuurlijke omstandigheden in Thailand er ook voor kunnen zorgen dat de productie bloot staat aan de grillen van de natuur, zoals hevige regenval, wat tot extra ziektedruk kan leiden. <

Samenvatting

Curcuma is een exclusieve potplant, maar niet heel aantrekkelijk voor exporteurs vanwege de relatief hoge transportkosten. De komst van een cultivar in 12 cm-pot veranderde dat. Nieuwe cultivars volgen. Ook met nieuwe kleuren en snijcultivars wordt geïnvesteerd in het sortiment.

Siam Striking